

MRL-uudistus / työryhmän 21. kokous

Aika	ti 16.6.2020 klo 13.00–16.15
Paikka	Skype-kokous
Osallistujat	Teppo Lehtinen, pj, YM Ari Ekroos, Aalto-yliopisto Mervi Karhula, LVM Vilppu Talvitie, MMM Jari Salila, OM Vesa Pekkola, STM Anu Hernesmaa, VM Ilkka Heikkinen, YM Riitta Rönn, YM, Anna-Leena Seppälä, YM Kirsi Martinkauppi, YM Anne Jarva, Kuntaliitto Anna-Mari Ahonen, maakuntien liitot Martti Häkkänen, Helsingin yliopisto Panu Lehtovuori, Tampereen yliopisto Lauri Jääskeläinen, YM Maija Neva, sihteeri, YM Mirkka Saarela, sihteeri, YM Melica Hellén, viestintäasiantuntija, YM Antti Irjala, YM Ulla Koski, YM

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.00. Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio, johon oli lisätty maakuntaliittojen ELY-keskusten roolia koskeva lausuma ja Mervi Karhusen ehdottama muutos. Vilppu Talvitie pyysi vielä lisäämään muistioon, että maa- ja metsätalousministeriö yhtyy maakuntaliittojen lausumaan. Lisäksi Anne Jarva pyysi kirjaamaan muistioon lausuman ”Myös Kuntaliitto katsoo, että valtion roolin

vahvistaminen ehdotetulla tavalla vahvistaisi valtion roolia ohi kunnallisen itsehallinnon ja demokraattisen päätöksentekojärjestelmän”.

2. Valmistelun tilannekatsaus

Keskusteltiin valmistelun tilanteesta.

Kirsi Martinkauppi kertoi rakentamista koskevien pykälien kommenttikierroksista. Rakentamisen lupajärjestelmää ja rakennusvalvonnan järjestämistä koskevat pykäläluonnokset lähtivät kommenttikierrokselle kesäkuun alussa. Rakentamisen vastuukysymystä koskevat pykäläluonnokset eivät ehdi lähteä kommenttikierrokselle juhannukseksi, mutta lähtevät myöhemmin.

Puheenjohtaja kertoi, että Saamelaiskäräjien kanssa on aloitettu maankäyttö- ja rakennuslain uudistusta koskevat neuvottelut.

Lisäksi keskusteltiin lyhyesti C21-kaupunginjohtajien maankäyttö- ja rakennuslain uudistusta koskevasta kirjeestä.

3. Rajapinnat

Rajapintojen jaoston puheenjohtaja Ulla Koski esitteli jaoston ehdotukset PPT-esityksen pohjalta.

Keskusteltiin asiasta. Keskustelussa nousi esille muun muassa seuraavia asioita ja kysymyksiä:

Yleistä

- Rajapintojen yhteydessä on syytä korostaa kaavoituksen yhteensovittavaa roolia.
- Rajapintojen jaoston ehdotukset ovat hyvät ja kattava paketti.
- Hallituksen esityksen valmistelussa on huomioitava eri lakien ja niitä koskevien muutosten yhteisvaikutukset.
- Ongelmana on edelleen, että kaavoitus kestää. Hankenäkökulma pitäisi olla enemmän esillä.

Luonnonsuojelulaki

- Vilppu Talvitie pyysi kirjaamaan, että maa- ja metsätalousministeriössä on päädytty siihen, että luonnonsuojelu tulisi ensisijaisesti toteuttaa luonnonsuojelulailla. Kaavoihin ei tulisi ottaa uusia suojelualueita. Liittyy myös korvauksiin.
- Toisaalta osa työryhmän jäsenistä totesi, että pelkkä luonnonsuojelulaki ei ole luonnonsuojelun kannalta riittävä, vaan myös kaavasuojelua tarvitaan.

Metsälaki

- Vilppu Talvitie totesi, että luonnonsuojelu tulee toteuttaa ensisijaisesti luonnonsuojelulain kautta, mutta muuten maa- ja metsätalousministeriö kannattaa B-vaihtoehtoa.
- Muuten mielipiteet A- ja B-vaihtoehtojen välillä jakaantuivat ja todettiin myös, että molempiin vaihtoehtoihin liittyy potentiaalisia ongelmia.
- Sovittiin, että molemmat vaihtoehdot pidetään vielä mukana ja että valmistelutyössä selvitetään molempien vaihtoehtojen vaikutuksia, jotta valinta on myöhemmin helpompi tehdä. Sovittiin myös, että pyritään selvittämään, kuinka suuresta ongelmasta on kyse eli kuinka paljon kyseisiä luonnonsuojelualueita on kaavoissa.

Kaivoslaki

- Kaivoslakityöryhmässä hyödynnetään rajapintojen jaoston aineistoja.
- Eduskunnan kaivolakia koskevaan kansalaisaloitteeseen antama palaute otettava huomioon myös MRL-valmistelussa.
- Huomautettiin, että kaivoslain 47 §:n viimeisessä momentissa (kaivosluvan myöntämisen edellytykset) olisi hyvä puhua selvyyden vuoksi **kunnan** oikeusvaikutteisesta kaavasta. Kaivostoiminta ei voisi enää perustua maakuntakaavaan, jos maakuntakaava ei enää olisi oikeusvaikutteinen kaivosten osalta.

Maa-aineslaki

- Huomautettiin, että myös maa-aineslain kohdalla tulisi vastaavasti kuin kaivoslain kohdalla huomioida, jos maakuntakaava ei enää ole oikeusvaikutteinen maa-ainesten ottamisalueiden osalta.
- Anna-Mari Ahonen totesi, että maakuntaliitot katsovat, että energiatuotannon ja luonnonvarojen kestävä käyttöön pitäisi olla oikeusvaikutteisina maakuntakaavoissa.
- Vilppu Talvitie totesi, että maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan maakuntakaavan oikeusvaikutuksiin tulisi ottaa laajemmin elinkeinojen harjoittamisen turvaaminen.

Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä

- Huolena on, että rakennuslupamenettelyyn tulee liikaa kuormaa. Kaavallisen selvittelyn ja ympäristöluvan pitäisi riittää.
- Mitä luonnonarvolla tarkoitetaan? Tämä on epämääräistä.
- Alueidenkäytössä suunnitellaan myös vesialueita, tämä hyvä pitää mielessä.

Rakennusperintölaki

- Keskusteltiin rakennusperintölain mukaisen suojelun ja maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen kaavasuojelun eroista etenkin korvausten näkökulmasta. Todettiin, että

korvaukset ovat loppujen lopuksi molemmissa samat, koska maankäyttö- ja rakennuslaissa viitataan korvauskysymyksen osalta rakennusperintölakiin.

- Huomautettiin, että pitäisi olla selvempää, kumpi korvaa, valtio vai kunta.
- Todettiin lisäksi, että korvauksia on myönnetty harvoin.

Maailmanperintö

- Keskustelussa tuotiin yhtäältä esille jaoston ehdotusta puoltavia näkökohtia, toisaalta esitettiin mm. seuraavia kysymyksiä: Onko maailmanperintöä koskevia säännöksiä järkevää laittaa näin järeästi lakiin? Millainen lasti olisi tulossa rakennuslupamenettelyyn? Sopisiko sääntely ehkä paremmin erityislakeihin? Miten on tarkoitus säätää tähän liittyvistä korvauksista? Puheenjohtaja summasi keskustelua siten, että ehdotukseen palataan vielä työryhmässä.

4. Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä

Pykäläluonnosten valmistelun tilanne

Keskusteltiin pykäläluonnosten valmistelun tilanteesta.

Pykäläluonnoksiin, jotka koskevat maanomistajan toimesta laadittavaa asemakaavaehdotusta, on tehty muutoksia. Muutokset ovat mukana työryhmälle kokouskustun liitteenä lähetetyissä pykäläluonnoksissa. Asiaa käsitellään tarkemmin työryhmän elokuun kokouksessa.

Parhaillaan valmistellaan myös yleiskaava- ja asemakaavaprosessien yhdistämistä koskevia pykäläluonnoksia. Lisäksi valmistelussa ovat kaupunkiseutusunnitelmaa koskevat pykäläluonnokset, joissa kaupunkiseutusunnitelma olisi pakollinen, mutta ei oikeusvaikutteinen. Sekä prosessien yhdistämistä että kaupunkiseutusunnitelmaa koskevat pykäläluonnokset lähetetään työryhmälle lähiaikoina. Aiheita käsitellään työryhmän elokuun kokouksessa.

Luonnon monimuotoisuus alueidenkäytössä

Alueidenkäytön jaoston puheenjohtaja Antti Irljala esitteli asian ppt-esityksen pohjalta.

Keskusteltiin asiasta. Keskustelussa nousi esille muun muassa seuraavia asioita ja kysymyksiä:

- Työryhmässä esitettiin eriäviä mielipiteitä luonnon monimuotoisuutta koskevista ehdotuksista. Osa työryhmän jäsenistä piti ehdotuksia hyvinä. Toisaalta huomautettiin myös, että viherrakenteen osalta pelkona on, että vaikutukset voivat olla mitä vaan. Pelkona on, että metsäkäytölle laitetaan rajoitteita, eikä korvauksia käytännössä ole. Tällä on iso vaikutus maanomistajille.

- Tarkoitetaanko vieraslajien torjunnalla rakennuslupaprosessissa sitä, että maansiirron yhteydessä ei saa tulla vieraslajeja? Pitäisikö asiasta säätää jossain muualla kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa? MASA-asetus?
- Miksi pykäläluonnoksissa on ”viherakenne ja sen kehittämisen periaatteet”, mutta aluerakenteen ja liikenteen osalta vain kehittämisen periaatteet?
- Lisäksi keskusteltiin uudistuksen tavoitteista ja maakuntakaavan oikeusvaikutteisuudesta yleensä. Todettiin, että näiden osalta on edelleen eriäviä näkemyksiä.

5. Muut asiat

Todettiin, että elokuun lopusta alkaen työryhmällä on kokouksia kahden viikon välein. Syksyllä olisi myös tarkoitus järjestää taas sidosryhmäfoorumin tapaaminen.

6. Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous 24.6.2020

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.15.